

קידושיין עג

שווערד

לע"נ ר' אריה זאב בן ר' יצחק אייזיק שווערד ז"ל

1. רמב"ם יד החזקה - הלכות איסורי ביאה פרק טו

(ח) גיורת שנשאת לגר והולידו בן אע"פ שהורתו ולידתו בקדושה הרי זה מותר בממזרת וכן בן בן בנו עד שישתקע שם גירותו ממנו ולא יודע שהוא גר ואח"כ יאסר בממזרת ואחד הגרים ואחד העבדים משוחררין דין אחד לכולן:
(ט) גר שנשא בת ישראל או ישראל שנשא גיורת הולד ישראל לכל דבר ואסור בממזרת:

2. ספר אבני מילואים סימן ד ס"ק טו

[טו] גר שנשא בת ישראל והוא דעת הרמב"ם [פט"ו איסור"ב ה"ט] דאסור בממזרת משום דשדית ליה בתר אימיה שהיא ישראלית. והקשה הר"ן דלמה לא נאמר כל מקום שיש קידושיין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר והוי גר ומותר בממזרת. וב"ש כתב ז"ל ואפשר דס"ל להרמב"ם כלל זה לא אתמר אלא בישראל ולא כשיש צד אחד גר דהא קי"ל גר בממזרת ג"כ הולד ממזר אע"ג דיש קידושיין ואין עבירה עכ"ל. והיינו דלמשפחותם לבית אבותם לא נאמר אלא בישראל ולא בגר:

3. ספר מנחת חינוך - מצוה א - אות כב

[כב] ופסולי קהל כגון ממזר אם חייב בפריה ורביה, עיין פרי מגדים או"ח סי' ר"מ ס"ק א' נסתפק בזה בדין פסולי קהל. ולכאורה כיון דממזר חייב בכל המצוות, פרט לענין פסולי קהל דמותר בהם, אבל בכל המצוות לא מצינו דממזר יהיה פטור, והראשונים הקשו היאך יהיה ממזר מותר בשפחה, יעוין שם, א"כ ודאי חייב. ובש"ך יו"ד סי' רפ"א סק"ח נראה דממזר אינו חייב בכל המצוות, ועיין נודע ביהודה מהדורא תנינא יו"ד סי' קפ"ב ומהרי"ט אלגאזי דף פ"ט [בכורות פ"ה אות ס"ה (הראשונה)], השיגו על זה מכמה דוכתי דממזר ודאי חייב בכל המצוות, א"כ לכאורה חייב ג"כ בפריה ורביה. אך מ"מ צ"ע, כיון דמרבא פסולים בישראל היאך תצויהו תורתנו הקדושה שדרכיה דרכי נועם להוליד בנים ממזרים, ואם יהיו לו בנים משפחה, לא יקיים כי אין הולד שלו, א"כ צריך ליקח אשה חוץ משפחה, ולא יטהרו הבנים בשום ענין, ואיך שייך לומר שמצווה בפריה ורביה ...

[כג] וגר עמוני ומואבי ג"כ צ"ע אם חייב בפריה ורביה, כי הבנים יהיו פסולין, דעמונים ומואבים פסולים לעולם. אף דהבנות יהיו כשרים דעמוני ולא עמונית [יבמות ע"ו ע"ב], מ"מ המצוה של פריה ורביה אינה אלא בכך ובת, והבנים פסולים וירבה פסולים בישראל, ואפשר בכאן ירבו גם כן כשירות, כי הבן ג"כ יוולדו לו בנות והם כשירות, על כן חייב במצוה זו, אבל ממזר דמרבא רק פסולים צ"ע כמו שכתבנו לעיל [באות הקודמת]. אך דמבואר בשו"ע כאן סעיף ו' דאם היה לו ממזר קיים פ"ו אף דמרבא פסולים, א"כ י"ל דממזר חייב, אבל כבר כתבנו [לעיל סוף אות ה'] שהוא צ"ע, והרי"ף והר"מ השמיטו הירושלמי [דבממזר קיים פריה ורביה] וצ"ע:

4. תוספות רא"ש על קידושיין דף עג/א

וחד למשרי שתוקי בישראל...ומיהו קשה דהכא דרשי תרי קהלי קמאי לכהנים ולויים ובפ"ק דהוריות אמרי' דשבת לוי לא איקרי קהל דכל שאין לו אחוזה אינו קרוי קהל והכא משמע דטפי אית לן לאוקומי בכהני ולויי טפי מבשאר ישראל, וי"ל דשאני הכא דכתיב בקהל ה' הילכך מיסתבר למימר דאותם הקדושים טפי מיקרו קהל ה' אבל התם דכתיב לעיני הקהל משמע טפי בישראל:

5. רמב"ם יד החזקה - הלכות טומאת מת פרק ט

(יב) דבר ידוע שכל אלו הטומאות וכיוצא בהן שהן משום ספק הרי הן של דבריהן ואין טמא מן התורה אלא מי שנטמא טומאת ודאי אבל כל הספיקות בין בטומאות בין במאכלו' אסורות בין בעריות ושבתות אין להם אלא מדברי סופרים ואע"פ כן דבר שחייבין על זדונו כרת ספיקו אסור מן התורה שהרי העושה אותו חייב אשם תלוי כמו שביארנו בהלכות איסורי ביאה ובכמה מקומות. [השגת הראב"ד] - דבר ידוע שכל אלו הטומאות וכו' א"א זהו שיבוש גדול שהרי אמרו בכמה מקומות ספיקא דאורייתא לחומרא וספיקא דרבנן לקולא וזו ספיקא דאורייתא היא אבל היה לו לומר משום דהו"ל ספק ספיקא ואפילו בדאורייתא לקולא]:

6. רמב"ם יד החזקה - הלכות איסורי ביאה פרק יח

(יז) השבויה שנפדית והיא בת ג' שנים ויום אחד או יתר אסורה לכהן מפני שהיא ספק זונה שמא נבעלה לעכו"ם ואם יש לה עד שלא נתייחד העכו"ם עמה הרי זו כשרה לכהונה ואפי' עבד או שפחה או קרוב נאמן לעדות זו ושתי שבויית שהעידה כל אחת מהן לחבירתה הרי אלו נאמנות הוואיל ואיסור כל הספיקות כולן מדברי סופרים לפיכך הקלו בשבויה:

7. רמב"ם יד החזקה - הלכות כלאים פרק י

(כז) בגד צמר שאבד בו חוט של פשתן או בגד פשתן שאבד בו חוט של צמר הרי זה לא ימכרנו לנכרי שמא ימכרנו הנכרי לישראל ולא יעשנו מרדעת לחמור שמא ימצא אותו אחר ויקרענו מעל המרדעת וילבשנו שהרי אין הכלאים ניכר בו וכיצד תקנת בגד זה צובעו שאין הצמר והפשתים עולים בצבע אחד ומיד הוא ניכר לו ושוטמו ואם לא ניכר הרי זה מותר שמא נשמט והלך לו שהרי בדק ולא מצאו וכבר בארנו בהלכות ביאות אסורות שכל איסור ספיקות מדברי סופרים ולפיכך הקלו בספק. [השגת הראב"ד - וכבר בארנו בביאות אסורות וכו' א"א אמת הוא זה שכל הספיקות אינן של תורה מיהו קי"ל כל ספק איסור תורה לחומרא ובדרבנן לקולא]:

8. חדושי הרשב"א על מסכת קידושין דף עג/א

ממזר ודאי הוא בלא יבא הא ממזר ספק יבא: מכאן דקדק הרמב"ם בתשובת שאלה דכי אמרינן בעלמא ספיקא דאורייתא לחומרא (ביצה ג, ב) ספיקא דאורייתא לחומרא דרבנן היא, דאי מדאורייתא לא אסרה תורה אלא הודאי, וכן פסק בחיבורו הגדול (פ"ט טומאת מת הי"ב) וקשיא לי טובא דא"כ אזל ליה אשם תלוי למאי דלא בעי חתיכה משתי חתיכות (כריתות יז. ב). ואפילו למאן דבעי חתיכה משתי חתיכות, ה"מ לענין קרבן אבל להתיר לכתחלה לא קאמר, דהנך תנאי לאו בהכי פליגי. ועוד מדאמרינן בפ"ק דמכלתין (לט, א) ערלה בח"ל הלכה למשה מסיני, ואקשינן והא תנן ספק ערלה בא"י אסור בסוריא מותר, ופרקינן דלמא כך נאמרה הלכה ודאי אסורה ספיקא מותרת, אלמא בארץ ישראל ספיקא אסורה דאורייתא, ואף בסוריא אי לאו דנאמרה הלכה להתיר ספיקא אף התם היתה אסורה. ועוד מדבעינן בפ"ק דחולין (יא, א) רובא דחזקה מדאורייתא מנלן, ואתינן למפשט מפסח ומעגלה ערופה ושעיר המשתלח ושחיטה, ואם איתא למה לן, דל רובא ודל חזקה הא כל ספק דאורייתא מותר. **אלא הכא דאמרינן ממזר ספק יבא מייטורא דקהל אתי, ואדרבה דוק מינה טעמא דגלי קרא הא לא גלי אפילו ספק ממזר בלא יבא, וממנה לכל איסורי ספק דאורייתא, וכן פרש"י ז"ל ועיקר.** וכבר הארכתי זה בספר תורת הבית בשער התערובות...

9. ספר המקנה על קידושין - דף עג עמוד א:

בגמרא חד לממזר בשתוקי וכו'. הנה הרמב"ם למד מכאן בפ"ט מה"ל טומאת מת דבכל התורה מדאורייתא ספיקו לקולא והקשו עליו דאם כן שפיר קאמר רב יהודה דתרווייהו מחד קרא נפקא דכיון דילפינן לכל התורה כולה כ"ש דנילף שתוקי בישראל מממזר בשתוקי ולפי דעת החולקי' על הרמב"ם ז"ל י"ל דבאמת הא דכתבה התורה תרי קראי הוי כמו שני כתובים למעט במקום א' דאין למידין מהם ואפשר דהיינו טעמא דר' יהודה דמוקי קרא לקהל גרים ולא למעוטי במק"א דלשיטתו אזי דסבירא ליה בסנהדרין פ"ד מיתות שני כתובים הבאים כא' מלמדין מטעם שכתבנו לעיל בסוף פ' האיש מקדש גבי פירות שביעית דיותר מוקמינן דאיצטריך לדרשא אחריתי מדנימא דכתיב קרא יתירה למעט במקום אחר ומש"ה מוקי יותר יתורא דקרא לקהל גרים

10. ספר בניהו בן יהודע על ברכות דף יח/ב

שם ת"ש דאבוה דשמואל וכו'. הנה בשאלות ותשובות הגאונים כתוב בתשובה לרבינו האי גאון ז"ל, וז"ל ושאלתם אבוה דשמואל למה לא נקרא בשמו, אמרו שאביו של שמואל הלך בסחורה למקום רחוק, לימים מצאה אותו מדיית אחת שהיתה יודעת בלשון העופות, ותבעתו לדבר עבירה, ונתנה לו אלף ככרי כסף, ואמר לה למה, אמרה לו שמעתי שבזה הלילה תוליד בן שלא יהיה כמוהו בחכמה, וכששמע זה הלך בקפיצת הדרך בלילה לביתו, וידע את אשתו, ונתעברה ושב לדרכו בקפיצה, וכשבא הדבר לבית דין הלקוה, וילדה בן ונקרא שמואל, ואחר כך בא אביו והעיד עלי, והיה שמואל אומר אני הרגשתי כשהלך את אמי והכוני ברצועה על ראשי, שמקום הרצועה ניכר בראשי שפצעו אותי, ועל זה היו קורין אותו אבוה דשמואל, להודיע לכל שאביו היה...